

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unirea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei
Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Un gând pios

In jurul colectei pentru restaurarea mănăstirii noastre din Lupșa

(id) Restaurarea vechilor lăcașuri mănăstirești de închinare este unul din cele mai bune și fericite gânduri ale superiorității bisericești. Mănăstirile, prin însuși ființa lor, exercitează asupra finutului, unde sunt înălțate, o influență deosebită de alte locuri de închinare. De unele mănăstiri se leagă tradiții minunate, în legătură chiar cu începuturile lor, iar de altele se leagă anumite întâmplări miraculoase, isvorite din bună credință aceloră, cari cercetându-le mai des, căutau se afle ușurare și pace sufletească, între zidurile lor tăcute și cucernice.

In zilele de azi mai ales, cercetarea mănăstirilor de către singuratici, precum și numeroasele pelerinaje cari se fac, sunt prilejuri nebănuite de reculegere, întărire în credință și primenire sufletească. Ele sunt oazele, cari răcoresc setea spirituală a credincioșilor evlavioși.

De aceea cu drept cuvânt trebuie să ne bucurăm citind cercularul ultim (X—1928), prin care P. V. Ordinariat arhiepiscopesc dispune colectă pentru zidirea mănăstirii Lupșa din protopopiatul Roșiei montane. Că începutul s'au făcut cu această mănăstire, este a se atribui faptului, că ea durează de pe la 1429. Lângă mănăstirea din Lupșa era încă din timpurile cele mai vechi o școală, unde în veacul al XVIII-lea se pregăteau tineri pentru oficiul de cantor și de preot. Cei ce frecventau școala mănăstirii, erau scutiți — pe atunci — de la serviciul militar.

Azi, situată fiind în o poziție naturală foarte frumoasă, lângă șoseaua națională, având în apropiere și haltă de cale ferată, — e un punct accesibil pentru ori cine.

Dar în afară de aceste considerații istorice și topografice, sprijinirea cu tot sufletul și cu toată dragostea a colectei pentru restaurarea mănăstirii, este o chestiune de înțelegere a rostului politic bisericesc al acestei așezări religioase. Situată în Munții Apuseni, unde alături de alte biserici unite din acești munți, formează o insulă încunjurată de marca ortodoxă — ale cărei valuri turburi se isbesc neputincioase de molurile ei tari în credință — această mănăstire are pentru biserica noastră o menire din cele mai mari. Când îndemnăm pe frații preoți și iubiții credincioși, să conlucreze pentru un rezultat cât mai bun al colectei, dându-i obolul lor pentru mărirea și podoba casei Domnului, o facem pentru a ajuta și pe această cale, să se înfăptuiască cât mai curând gândul nobil și măreț al mai marilor noștri.

Rezultatul colectei, care este a se face Miercurea viitoare, în ziua Adormirii Maicii Domnului, se va trimite direct la adresa oficiului protopopesc gr. cat. Zlatna (j. Alba), și rezultatul ei va fi nu numai o dovadă de bunătate a inimii, ci și una de superioară înțelegere a rosturilor noastre bisericești.

Încă un cuvânt

— In chestia reducerii orelor de religie din cursul superior al liceului —

de GHEORGHE PTEANCU, profesor

Vestea publicată în „Unirea”, despre reducerea la una a orelor de religie în școalele secundare ar fi produs — în țări cu conștiința și judecata sănătoasă și neinfluențată de politicianismul orb — mișcări puternice, adunări mari și articole de protestare. Prin 1924—5, când miniștri de atunci ai Franței voiau să întindă legea școalelor laice (deci fără religie) și să suprimă ambasada franceză de lângă Sf. Scaun din Roma, întreg poporul francez (intelectuali, țărani, soldați, preoți, ș. a.) a manifestat atât de puternic, s'a dovedit atât de solidar, încât guvernul a fost nevoit să bată în retragere. In toate orașele de seamă s'au ținut mari meetinguri de protestare, cu zeci de mii de participanți, iar Alsacia și Lorena, vizate direct de proiectul din chestie, au fost în continuă fierbere, până la izbânda care n'a întârziat mult.

La noi?

Ce s'a făcut la noi, pentru a aminti guvernanților cari reduc orele de religie, că suntem o țară creștină, că inimile noastre ard de dragostea lui Dumnezeu, și că noi avem religia nu numai pe buse, nu numai la Tedeuri, ci în sufletele noastre. Ce am făcut, să dovedim, că credința noastră e pentru noi nu o marfă de vânzare, nici ceva ce se poate jertfi molochului politicianismului, ci e ceva sfânt, pe care n'o lăsăm nimănui și nicicând.

Ce am făcut să dovedim, că educația religioasă-morală, care nu se poate face într-o singură oră la săptămână, e chiar în interesul societății și al țării întregi.

Stăm apatici, fără mișcare; stăm ca niște pietri fără viață, atunci, când e vorbă de interes general de cea mai mare însemnătate. La noi nu se agită nimeni; nu interesează pe nimeni rezultatul acestei funeste măsuri. *)

*

Influența religiei asupra indivizilor, a familiei și a societății, e cu mult mai mare decât să poată fi învederată într'un scurt articol de ziar.

Tot omul de bine se plânge de decăderea morală generală, în timpul de după războiu. Atâtea ucideri fără motiv, atâtea jefuiri, hoții, sinucideri, defraudări, atentate la pudoare și alte crime, pătează societatea postbelică din toate țările, încât se impun măsuri grabnice de îndreptare, dacă nu voim dinadins ruina totală a societății.

*) Fiindcă afirmația aceasta a autorului e ținută în termeni prea generali, ținem să amintim că P. Ven. Ordinariate ale bisericii noastre au făcut în cauză demersurile cele mai categorice.

Și întreb: scoțând din sufletele oamenilor credința în Dumnezeu, frica de un judecător vecinic, atotștiutor și atotputernic, precum și iubirea deaproapelui; dacă îi învățăm, că nu există altceva, decât materie, și nu există nici o sancțiune pentru faptele noastre dacă scăpăm de justiția pământească, *cu ce vom putea înlocui religia?* Să zicem că toată lumea va crede, că religia nu e bună decât pentru a adormi pe copii, — adulților *ce le vom putea da în schimb?* Când patimile mari vor cutremura toate fibrele oamenilor, când aceste patimi îi vor împinge spre fapte rele, sau chiar crime: *ce, sau cine-i va opri la timp, ce, sau cine va fi în stare să-i facă pe oameni să se stăpânească, să lupte contra patimilor proprii?* Dacă nu există Dumnezeu și viață de veci, dacă legile morale nu sunt date de Dumnezeu, ci de niște oameni neputincioși, nici o putere nu va fi în stare să oprească *biruința animalității* în om, în individ. — Sau când ne ajunge o mare nefericire, o adevărată pierdere sau o durere, care ne strânge inima și pumnii, care ne învață să vărsăm șiroaie de lacrimi sau să scrâșnim dinții, afară de religie nimeni și nimic nu ne poate mângăia, nici împăca, nu ne poate da tărie! — La un mormânt deschis, care înghite în noaptea lui vre-o ființă de care n'ai vrea să te desparți pentru nimic în lume, nu te mângăie forța naturii, nici nu te interesează din câți atomi e compus trupul acela, nici de procesul chimic al disolvării. Atunci ai nevoie de balsam alinător, de pace și tărie, pe care nu ți-o poate da nimeni și nimic, afară de religie. In marile dureri nu te interesează și mai ales nu te mângăie, dacă știi ce e curentul electric, sau dacă sunt, ori nu, locuitori inteligenți în Marte, sau dacă vei ști toți anii tuturor războaielor și păcilor și domniile tuturor regilor, ori clasificarea științifică a tuturor plantelor și animalelor. *Pentru ce să ne amăgim?* Știința e ceva sublim, ceva divin; e ridicarea omului pe culmi nevisate; dar *are chemarea sa proprie, și nu poate înlocui religia niciodată!* Și atunci pentru ce înlocuim orele de religie, atât de necesare, cu alte studii sau dexterități?

Prin gimnastici și sportivi, prin atleți sau înșirări de nume proprii, vrem să educăm caractere integre, oameni cinstiți, cetățeni — conducători și conduși — conștiinți de drepturile și datorințele lor? Fără religie vrem să educăm oameni idealști, cari să fugă de crime, și să fie în stare să se jertfească pentru binele de obște? *Fără religie vrem să regenerăm*

lumea atât de căsută moralmente? Fără religie vrem să educăm spre bine, frumos și ideal generațiile tinere, țara și societatea de mâine? E încercare și muncă zădarnică; am clădi case pe fundamente de nisip, și am vedea înșine ruina zidurilor noastre...

Nu știu cum se poate închipui viața familiară fără religie. Obligațiunile și datorințele soților sunt foarte grele; și dacă soții se împreună numai pentru materie, pentru bani, pentru împlinirea poftelor, împreună viețuirea lor în cel mai scurt timp va fi un iad și se va termina — cum o dovedesc atâtea cazuri — cu divorț sau crimă. Religia învață la drepturi și datorință, la jertfire de sine, la credință și iubire împrumutată, împiedecă înșelările și crimele, dă tărie, face educația plină de dragoste a copiilor. Lipsa de credință religioasă risipește sau răcește vatra familiară; cenușa sau ruina fericirii visate la începutul căsniciei strigă cu tărie: *vai de viața familiară, din care lipsește Dumnezeu și credința în El!* Iar bieții copii nevinovați ai acestor căsnicii sunt lipsiți de căldura vetrei familiare, chiar atunci, când ar avea mai mare nevoie de ea; și sufletele fragede li-se conduc spre rău prin exemplele văzute.

Să mai vorbim *de imposibilitatea vieții sociale, fără religie?* Timpurile prin cari trecem sunt exemple strașnice și o lecție îngrozitoare despre ceace ne așteaptă fără educație religioasă-morală, și fără luarea în seamă a religiei. Ne plângem împotriva atâtor crime cari sunt petele neșterse ale societății post-belice, la noi cași într'alte locuri. Cauza lor? Lipsa de religie, lăpădarea moralei creștine, nesocotirea existenței lui Dumnezeu, lipsa de credință într'o putere superioară atotștiutoare și a sancțiunilor vecinice. Oameni, cari cred în Dumnezeu, în legile Lui și în pedeapsa sau răsplata faptelor și după moarte, pot să săvârșescă crimele cu atâta ușurință, par'că ar face cine știe faptă indiferentă, vre-o preumblare sau călătorie? Nu, asta nu se poate! — Și istoria, și viața socială actuală la noi și'n alte țări, dovedesc, că posibilitatea vieții sociale e în raport direct cu religiozitatea. Lipsind aceasta, nimeni nu poate împiedeca pe oameni, să-și facă singuri dreptate, sau să-și îplinească fără frică toate poftele. Morala creștină s'a infiltrat adânc în suflete, încât și necredincioșii stau într'u câțva sub influința ei. Dar să vedeți după 4—5 generații crescute fără Dumnezeu și fără religie: lumea va fi cași un codru, în care oamenii se vor sfâșia mai sălbatic ca fiarele, căci ei au doar minte să inventeze tot felul de mașini și instrumente pentru a-și face viața nesuferită.

*

Mi-se va spune: tot ce ai scris, e exagerare profesională. Cine vrea la noi să scoată religia din școale. Se reduce dela 2 ore la săptămână, la 1 oră în clasele superioare. Față de programa vechiului regat e un progres și acesta. — Nu e exagerare. Pentru că o oră la săptămână e prea puțin pentru a putea lua cu succes lupta atât de grea împotriva curentelor dușmănoase religiei. Într'o oră la săptămână să lupți cu toată mulțimea variată și puternică a acelor cari folosesc toate mijloacele pentru a smulge credința din sufletele tineretului! E imposibil. Ai atâtea de spus, atâtea de vorbit, atâtea de îndemnat, încât și cele două ore cerute sunt neîndestulitoare, și arată numai pretenția modestă a celor ce le-au solicitat.

Cei competenți să se cugete sincer, serios, fără preocupări: *slăbind și împiedecând religia, cu ce vom putea-o înlocui? Cu nimic!* Deci în interesul particular al fiecărui individ, al vieții familiare și sociale, să se dea cel puțin

minimul cerut de 2 ore săptămânale. Din aceasta numai câștig va putea avea toată lumea: regenerarea morală atât de dorită!

Ce este „calomnie“ în țara românească. Într'o conferență „culturală“ ținută la Toarcla din partea unui membru (care e și preot ortodox) al „Cercului învățătoresc Cincul mare“, s'au debitat la adresa bisericii noastre cunoscutele injurii, socotite, se pare, drept titlu onorific pentru dobândirea de recompense „naționale“. Cum însă conferența — cerută de preotul local al ortodoxiei — se făcea și în auzul credincioșilor uniți de acolo, preotul nostru s'a simțit dator să ceară cuvântul pentru a protesta împotriva acestui fel de muncă „culturală“ și a ruga pe domnii dela conducerea cercului, că dacă n'au pentru luminarea poporului decât atari „prostii și minciuni“ să-și cruțe pe viitor osteneala.

Lucrul a fost adus din partea preotului nostru și la cunoștința revizoratului școlar competent, cerându-se luarea de măsuri pentru că cercul învățătoresc să-și caute pe viitor câmpuri de activitate mai potrivite cu misiunea ce are.

Dar cazul nu s'a încheiat cu atâta. Sesizați de revizorat, învățătorii cu pricina, în loc să-și pună cenușă pe cap și să se pocăiască pentru neghiobia făcută la Toarcla, s'au găsit a fi în drept să-l reclame pe preotul nostru în fața justiției, cerând să fie pedepsit pentru... calomnie. Și judecătoria din Cincul mare, fără a mai căuta — căci afirmative n'avea căderea s'o facă — dacă cele debitate la Toarcla au fost, ori nu, „prostii și minciuni“, l-a condamnat pe preotul nostru, numai pentru că i-s'a părut a fi dovedit, că în adevăr a spus aceste cuvinte.

Firește sentința a fost apelată și sperăm că tribunalul din Făgăraș va găsi pentru judecarea acestui proces alte criterii, decât cele ale judecătorului dela Cincul, dar este totuși foarte curios, că în România anului 1928 a putut să se pronunțe o atare sentință.

Rezultatul

O bună apreciere a situației economice-financiare a țării

Pentru a da cititorilor noștri o orientare sumară și obiectivă asupra rezultatelor obținute în jurul problemei stabilizării valutei noastre, până în momentul când s'a intrat în vacanța politică, reținem părțile mai însemnate ale unui articol publicat, sub semnătură „Remizier“, în numărul ultim (dela 4 August c.) al „Revistei economice“ din Sibiu.

Iată cum se prezintă această situație:

Rezultatul pentru noi a svârcolirilor de 7 luni de zile în jurul tratatului de stabilizare, este că ne-am câștigat bunăvoința străinătății, în afară de Germania — și că ne-am ales cu îndrumări și staturi părintești din partea experților francezi.

Ca contravaloare a acestor câștiguri morale noi am trebuit să plătim în aur: Datoriile de războiu din Franța, rentele dinainte de războiu din Franța, Elveția, Belgia, Anglia. Și ca binevoitorii străini să fie mai siguri pe rezultatele obținute, am fost siliți, ca în mijlocul acestor călduri grozave să convocăm Corpurile legiuitoare în sesiune extraordinară pentru ratificarea obligațiunilor luate de dânsii. Fiecare creditor al nostru a obținut maximul inchipuibil din ce avea să ia, ba cei mai mult: cu ocazia dezbaterilor parlamentare, în declarațiunile făcute de partidele politice, Sașii și Șvabii ne-au sfătuit să ne înțelegem și cu Germania, iar Ungurii au condiționat recunoașterea împrumutului de stabilizare de rezolvarea doleanțelor lor minoritare și culturale.

Cu privire la tratativele cu Germania s'au

luat dispozițiuni foarte precise și studiate pentru reluarea lor, iar cât privește minoritățile, într'un Consiliu de miniștri d. ministru președinte a rugat comisiunea minorităților să lucreze și în decursul vacanței, ca această problemă să fie cât mai grabnic rezolvată.

Acestea sunt angajamentele luate de noi. Să vedem acuma, cari ne sunt avantajile. Deocamdată nimic pipăibil. Despre avans nimic sigur, asemea nici în legătură cu spargerea plafonului nu se știe nimica. Cum d. prim-ministru pleacă zilele acestea la Royat, cu greu se vor putea înfăptui lucrări așa de importante în absența Dsale.

Cu toate acestea, țara a făcut un pas enorm înainte. S'a recunoscut de cătră conducere, că viața economică și financiară este abnormală. Banca Națională este încărcată de fel de fel de conturi aproape imobile, administrațiile și exploatarea statului sunt lipsite total de fondul de rulment, iar piața este seacă. Toate acestea le poate vindeca numai împrumutul extern, care trebuie încheiat înainte decretării stabilizării...

Guvernul are încă greutăți enorme de întâmpinat. Recolta, care la început părea să fi bună și din aportul căreia se spera să se obțină o sumă importantă de devize, din zilele acestea dă tot mai mult de gândit. Deja pe pe acuma au început anchetele cu foamea.

Mai departe în București, anul acesta s'a întreprins lucrări de clădiri în valoare de ca. 2 miliarde. Pe unde umblă omul peste tot vede alta decât clădiri de case, aproape toate cu 4—5 etaje. O mulțime dintre noii proprietari nu au bani suficienți pentru terminarea lucrărilor. Acestea absorb o grămadă de bani de pe piață și multele împrumuturi acordate de Creditul urban pe aceste clădiri au făcut ca scrisurile funciare Urbane București să scadă la 55% și să fie mai ieftine, ca Urbele lași.

Bursa este foarte slabă, cu prețuri foarte scăzute și nu-i exclus să mai scadă încă. Cu toate acestea fiind stabilizarea un lucru nelăturabil, cui eventual i-a părut rău că nu s'incopciat astă primăvară în jocul de burse asupra stabilizării, are moment prielnic acum să cumpere: Banca Națională, Reșița, Banca Românească, STB., Mica, Clădirea Românească, etc...

La rente zilele acestea s'a arătat oarecare fermitate, făcându-se cumpărături din partea autorităților.

Încă unul care vrea să ne desființeze biserica. Cercul de studii sociale „Solidaritatea“ din București aranjează de vre-o 2 ani — având desigur subvențiile necesare de la stat — un fel de universitate populară, la mănăstirea Neamțului. Gândul a pornit din preocuparea de-a introduce puțină viață în zidurile binisor mucegăite ale mănăstirilor ortodoxe și ideea este, fără orice discuție, că cele mai bune.

Între conferențiarii din acest an ai mitei universități populare, s'a introdus o dată și cunoscutul politician N. Ruscă Abrudeanu (zis mai nou „Ardeleanu“), care ocupându-se, în legătură cu noul regim cultelor, de chestiuni bisericesti, s'a crezut dator să pună și el problema bisericii unitare care tot mai agită anume spirite neodihnaționale ale vieții noastre publice. Sub raport științific conferențiarul n'a adus, firește, — căci n'avea de unde — nici un moment nou. A reeditat pur și simplu vechile clișee, atribuind unitarismului cu Roma dușmăniei „ancestrale“ dintre noi și odată mai mult, „nevrednicia“ conducătorilor

bisericii ardelenne din timpul „schismei“ dela 1700.

Di Russu Ardeleanu (e mai frumos așal) a adus totuși și un moment nou în discuție: acela al politicii, de stat spune dsa, liberale, zicem noi. Dându-și, se vede, seama, că unitismul românesc nu poate fi desființat cu măsurile de teroare și forță, încercate până acum sub masca deochiatului „misionarism“ ortodox, liberalismul — necăjit că nu poate dispune după plac și în biserică noastră — încearcă acum mijlocul ispitelor sirenice, îmbrăcate în haina tricoloră a conștiinței naționale și a necesității imperioase de consolidare a țării. „Dacă în vremea, când românismul — așa perorează d. R. Ardeleanu — nu se integrase în fruntăriile lui politice și geografice de azi, unitatea ortodoxă a Românilor putea fi trecută pe planul al doilea, azi, în România întregită, singură această unitate a credincioșilor români într-o aceeași biserică a neamului nostru, poate chezașului deplină unificare sufletească, singura apărare față de blocul impozant al minoritaților și o mai apropiată consolidare a țării“. Iar după aceste declamări, lipsite de orice temei de seriozitate — conferențiarul face „oilor rătăcite“ un frățesc apel de unire fără condiții, îndemnându-i să rupă orice legătură cu „biserica ce li-s'a dat de dușmani, împotriva ideii românești“, și să se alipească... „la temelie vieții noastre spirituale, care e biserică română ortodoxă“.

N'avem nici îndoială, că invitarea Ardeleanului nostru ar putea să depășească soarta „glasului ce strigă în pustie“, și dacă totuși am ținut să încreștăm această invitare, este numai pentru a sublinia, odată mai mult, convingerea ce ne stăpânește, că în „după culisele“ acțiunii de „desființare“ a bisericii noastre pornite dela Sibiu, partea leului a avut-o politica liberală, care vedea — și parecă mai vede și azi — în această biserică un obstacol în calea cuceririlor sale politice. Ea a lucrat și până acum — prin glasul celor care nu puteau să doarmă de grija bisericii noastre — și ea lucrează și azi, prin rostul dlui Russu Ardeleanu.

Dacă nu ne-am destrămat până acum, nu o vom face — despre asta poate fi sigur marele nostru binevoitor — nici de dragul ochilor săi frumoși. Iar țara sperăm să se poată consolida totuși și fără această unire, îndatăce unirea politică a tuturor celor cu adevărată dragoste de țară va ști să măture din fruntea ei pe eroii fără de nume ai perimetrelor petrolifere și a tuturor celorlalte panamale la ordinea zilei.

In jurul serbărilor de 10 ani dela unirea Ardealului. Se știe, că la 1 Decembrie c. se împlinesc zece ani dela marea adunare națională, care a pecetluit la Alba-Iulia unirea pe veci a Ardealului cu patria mamă.

Din prietejul acesta vor trebui să se facă, evident, obișnuitele serbări de comemorare și „Astra“ noastră culturală a și hotărât ca adunarea sa generală din acest an să o țină la Alba-Iulia, căutând, firește, să-i de-a toată amplitudinea reclamată de împrejurări. În scopul acesta s'a adresat ministerului cultelor, solicitând sprijinul statului, fără de care serbările, firește, n'ar putea atinge înălțimea dorită. Acesta, la rândul său, — bucuros, se vede, că i-s'a dat prilej, să se ocupe de această chestie, având și o foarte importantă latură politică — a convocat la un schimb de idei pe secretarii generali ai tuturor departamentelor, și aducându-le la cunoștință însărcinarea ce i-s'a dat de a pregăti aceste serbări, i-a invitat să-i dea întreg sprijinul pentru a face din ele o adevărată serbătoare a neamului.

Faptul acesta a provocat un viu resentiment

în cercurile partidului național-țărănist, care, fiind sigur — și afirmative asigurat —, că serbările dela 1 Decembrie c. le va prezida un guvern Maniu, vede în pregătirile guvernului o nouă sfidare politică.

Știri mărunte

ABONAMENTELE „UNIRII“ SE POT PLĂTI ÎN BLAJ și în localul librăriei seminariale, la mână dlui Mihail Stoiță, conducătorul librăriei, autorizat să încasseze abonamentele noastre.

Personale. P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Laurențiu Bran* paroh la Buiș, iar pe pâr. *Ștefan Mureșan* administrator local la Batin.

Un mesaj al Papei către poporul chinez. Numărul dela 4 August c. al ziarului „L'Osservatore Romano“ publică un mesaj adresat de sf. Părinte al Romei către poporul chinez. Papa își exprimă bucuria, că războiul civil din China a luat sfârșit, și ca un nou semn al speciale sale simpatii față de poporul chinez — căruia a putut să-i consacre de curând 6 episcopi indigeni —, îi urează o pace statornică, care, bazându-se pe principiile iubirii și ale dreptății, nu se poate să nu asigure celui mai mare popor din lume un viitor din cele mai strălucite. Mesajul mai cere cu misiunile catolice să contribuie la fericirea și progresul Chinei și repetă, că biserică catolică propovăduiește respect și ascultare autorităților constituite legitim. Mesajul se încheie prin binecuvântarea Sfântului Scaun adresată poporului chinez.

In chestia pensilor preoțești. Pâr. *Teodor Hârșianu* din Cipăieni (Chimitelnic) ne scrie, că propunerea pâr. *Gheorghe Nicoră* din numărul 30 al UNIRII »l-a mângăiat foarte mult, o primește într-o toată, ca pe cea mai grabnic ducătoare la scop și dorește să fie primită de toată preoțimea“.

Școala de arte frumoase din Cluj. Înființată la 1925, școala de arte frumoase din Cluj (de cari mai avem în țară numai la București, Iași și Chișinău) își continuă cu mult rezultat opera căreia este menită. Ca și până acum, școala aceasta va avea și în noul an școlar un curs superior de 4 ani (pentru bacalaureați, ori altă școală echivalentă), și un curs inferior de 3 ani (pentru absolvenții cursului inferior al liceului). Afară de acestea se deschide anul acesta și un curs (seral) pregătitor de 2 ani — care nu dă diplomă — pentru oricare cetățean doritor de cultură. Inscriserile, la cari se cere prezentarea în persoană, încep la 15 Septembrie, iar examenele de admitere se țin între 20—30 Septembrie. Cursurile încep la 1 Octombrie. — Alte informații se pot avea la direcțiunea școlii (Cluj, str. Gh. Barițiu 5).

Locale. Miercuri, la sărbătoarea adormirii Maicii Domnului, va predica în catedrală Mgr. *Ștefan Roșianu*, canonic mitropolitan, iar Duminica viitoare, a unsprezecea după Rusalii, pâr. canonic *Dr. Ioan Bălan*.

— Linia aeriană pentru transportul de pasageri București—Cluj trece și peste Blaj, aranjându-se pe *Câmpia libertății un loc pentru aterizare forțată*. Linia trece în Ardeal peste Brașov, Sibiu, Mediaș, Blaj, Teiuș, Răsboieni, Câmpia Turzii și Turda. Deocamdată aeroplanelor o percurg fără nici o aterizare, în timp de 3 ore și jumătate. Costul unei călătorii este acela al unui bilet de expres clasa I. Ele deservesc și poșta pentru Brașov, Sibiu și Cluj.

— Introducerea trenului rapid pe linia București—Brașov, a provocat cu începere dela 1 August și la gara Blaj o mică modificare în *mersul trenurilor*. Personalul de seara spre Cluj, care pleca până acum la ora 22:29 pleacă acum cu 20 minute înainte, la ora 22:09. În gară sosește la 21:56, având deci o oprire de 13 minute. Incolo nu s'a schimbat nimic.

— În grădina botanică a liceului de băieți s'a aprobat construirea unui nou teren pentru *tennis*, care, fiind în lucrare, se va putea deschide în curând pe seama publicului amator.

Congresul învățătorilor ardeleni la Turda. În zilele de 26—7 August c. se va ține la Turda adunarea generală a „Asociației învățătorilor din Ardeal“, având la ordinea de zi chestiile curente ale asociației (gestiunea Căminului de fete, a revistei „Învățătorul ș. a.), alegerea unui nou comitet, chestia pensiilor și câteva conferențe, între cari una a profesorului Iuliu Hațieganu dela Cluj despre „Socolism și educația fizică“. Paralel cu aceste lucrări se va ține și adunarea generală a fundațiunii „Gheorghe Lazăr“, în atribuțiile căreia cade administrarea căminului universitar numit „Casa învățătorilor“ din Cluj. — După terminarea ședințelor se vor vizita așezămintele industriale ale orașului și se va aranja un pelerinaj la mormântul din apropiere a lui Mihai Viteazul.

Aviz cultural. Cercul studențesc „Târnava Mică“ din București organizează în Diciosânmărtin, pe ziua de 18 August, ora 20^{1/2} precis, o producție artistico-dansantă. Se va reprezenta opera „Millo director“, cu concursul artistic al dd. Dr. Traian Dengeh și Luchi Mureșanu, având conducerea muzicală d. profesor Heinz Heltmann. Venitul curat este destinat pentru mărirea fondului de construcție al unui cămin studențesc la București.

Căminul pentru studenți „Casa învățătorilor“ din Cluj, ne roagă să anunțăm următoarele: Locuri de ocupat sunt pentru noul an școlar 194, fiind unele gratuite, iar altele semisolve. Căminul se deschide pe ziua de 1 Octombrie, iar cererile de primire în Cămin sunt a se prezenta Direcțiunii până la 31 August. Taxa de întreținere este de 2000 Lei lunar, având a se plăti la început de an pe două luni de odată. Se primesc fii ai membrilor activi ai fundațiunii Gh. Lazăr, cari urmează studii la universitate, ori alte școli superioare (Academia de comerț, Conservator, Școala de belle-arte). Alunții din anul trecut încă trebuie să facă cerere de primire.

† **Pâr. Vasile Caliani**, preot și vice-protopop onorar în Zoreni (arhidieceză), s'a stins la 5 August c. în anul 76 al vieții și 50 al preoției sale cinstite. Directorul liceului nostru de băieți din Blaj, pâr. *Augustin Caliani*, căruia îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre, deplânge într'ansul pe iubitul său tată. — Odihnească în pace.

† **Iuliu Karsai**, profesor și director la gimnaziul Anghelescu din Cluj, s'a stins la 5 August c. în anul 65 al vieții și 35 al căsătoriei sale. Unchiu al medicului nostru arhidiecezan, d. Dr. *Virgil Băican* — căruia îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre —, adormitul în Domnul a fost absolvent al Academiei de teologie din Blaj, servind mai mult timp și ca profesor la institutele noastre de învățământ. — Odihnească în pace!

† **Dr. Ioan Petruția**, avocat în Târgu-Mureș, un nepot al fostului mitropolit Vancea, s'a stins la 31 Iulie c. în anul 30 al vieții. — Fie-i partea cu dreptii!

* **DOUĂ CĂMINURI PENTRU FETE LA CLUJ** Congregația de surori „Sf. Maria“ din Blaj, anunță următoarele:

1. În căminul Congregației de surori „Sf. Maria“ din Cluj (str. Avram Iancu 58) se primesc *studente universitare*, cărora li se va da îngrijirea dorită de părinți buni pentru dezvoltarea morală, intelectuală și fizică. În scopul acesta părinții sunt rugați, să-și însoțiască fiicele la intrarea în cămin. Preferite vor fi începătoarele la universitate. Fiecare studentă primită în cămin va iscăli regulamentul intern al casei, cu obligamentul de a-l observa, și va solvi suma de de 20,000 (douăzeci mii) Lei în patru rate de câte 5000: la intrarea în cămin, 1 Decembrie 1928, la 1 Februarie 1929 și la 1 Aprilie 1929. Cererile, însoțite de recomandarea preotului competent, se vor înainta până la 10 Septembrie 1928 pe adresa: Congregația de Surori „Sf. Maria“ Cluj str. Avram Iancu 58.

2. În căminul Congregației de surori „Sf. Maria“ din Cluj (str. Regina Maria) se primesc *eleve cari urmează școala comercială superioară, excepțional și eleve de liceu*. Elevele pentru dezvoltarea lor morală, intelectuală și fizică vor avea îngrijirea dorită de părinți buni. Pentru întreținerea completă se va solvi suma de 20,000 (douăzeci mii lei) în patru rate de câte 5000 (cinci mii lei): la intrarea în cămin, 1 Decembrie 1928, la 1 Februarie și 1

Aprilie 1929. Cererile de primire se vor înainta, până la 1 Septembrie 1928, pe adresa: Congregația de surori, Cluj, Avram Iancu 58. — In cererile de primire părinții, ori tutorii, se vor obliga la împlinirea condițiilor de primire.

Telefonul „Unirii“

C. Făgăraș. Cu toată supărarea Sibiului, episcopii noștri au menținut obligamentul reversalelor la căsătoriile mixte și au fost în drept să o facă, fiindcă legea cultelor n'a declarat — și nu putea să declare — nulitatea lor decât în ce privește forurile civile. În fața acestora reversalele, evident, nu vor mai avea nici o valoare, dar cum legea prevede, că tatăl este în drept să determine religia copiilor, având deci dreptul de a înscrie toți copiii în legea soției sale unite, reversalele date bisericii au cea mai deplină îndreptățire și — cu toată părerea de acum a oficiului sibiian, că ele ar însemna o »nerespectare« a legii cultelor — o să vedeți, că și Consistoarele ortodoxe vor da în curând îndrumări perfect similare.

P. Carans-beș. N'am văzut încă lucrarea istorică a p. consilier Voileanu de la Sibiu, dar după aprecierea ce-i face, în chip oficial, Preasfințitul de la Dvoastră, nu credem că are să-i deschidă drumul spre Academie. »Acest studiu — spune recomandarea oficială a Preasfințitului Bădescu — se referă la relațiile dintre ortodocși și uniți în epoca de jale a bisericii, când uneltirile Habsburgilor și ale administrației maghiare au reușit să ne răpească o mulțime de credincioși, și este menit să ne determine la acțiunea de recucerire a terenului pierdut și la restabilirea unității sufletești. Se pare deci, că Sibiul — a cărui acțiune pornită cu atâta șgomot pentru »recucerirea terenului pierdut« s'a înfundat, cum se știe, în ridicol — nu se prea împacă cu această situație și atribuind poate eșecul din jurul legii cultelor inferiorității sale în ce privește pregătirea științifică, l-a pus pe d. Voileanu să scrie... contribuții istorice despre »epoca de jale a bisericii«. Se știe însă, că istoria imparțială scrisă de oameni ceva mai consumați în știință decât p. Voileanu, a opinat fără nici o rezervă pentru menținerea și desvoltarea unui așezământ atât de folositor pentru neam, cum a fost biserica noastră, și atunci pare a fi cu totul exclus, ca »contribuțiile« — ne închipuim foarte modeste — ale dlui Voileanu să poată reface verdictul istoriei. Nu ne speriem deci de noile pregătiri de războiu ale Sibiului și dacă primii zece ani de noapți fără odihnă n'au putut să aducă marelui patron al »restabilirii unității sufletești« mângâierea dorită, sperăm că al doilea deceniu o să-i potolească și mai mult nervii surescității, redându-i odihna, să zicem... binemeritată.

»Telegraful român«. Sibiu. Că »croniciile moldoveni și munteni au scris, în cărțile lor, despre originea latinității noastre, cu mult suflet și cu multă conștiință« — cum afirmă și ceacă a dovedi iscusitul Dv. colaborator Munteanu-Muntmarg (sic!) — poate fi foarte adevărat, dar lucrul acesta nu poate schimba cu nimic rolul covârșitor pe care l-au avut sub acest respect cărturarii și școlile Blajului. Că Miron Costin, Grigore Ureche și Dimitrie Cantemir au însemnat în cronicile lor nobleta originii noastre, este adevărat, dar tot atât de adevărat este, că masele mari ale neamului nostru n'au ajuns să cunoască și să profite de acest lucru decât pe urma operei de răspândire a acestei lumini prin contribuția Blajului. Nu p. Muntmarg (sic!) al Dvoastră a descoperit cronicile amintite mai sus și dacă oameni ca M. G. Obedenariu de-o pildă a putut scrie, că »dacă Șincai pe care Roma l-a format, ar fi rămas pravoslavnic, nu ar fi învățat decât să tragă clopotele și să cânte cu glas slobozit pe nas vecernia...«, înseamnă că nime și nimic nu poate să strice o singură iotă din gloria Blajului, admisă și subliniată în unanimitate de toți istoricii noștri de seamă, cari au mirosat și ei puțin din cronicile p. Muntmarg al Dvoastră. A mai insista cu dovezi asupra acestei teze este aproape o banalitate. Ilustrul Dv. colaborator ar face deci bine să nu se mai compromită cu exercițiile sale de stil, cari miroasă de o poștă a lecții învățate pentru cutare examen.

B. Vurpăr Șirele ce ne-ați trimis sperăm să le putem da în vre-un număr apropiat și Vă anunțăm că coloanele noastre Vă sunt deschise și pentru alte contribuții ținute între marginile preocupărilor acestui organ de publicitate.

C. Tășnad. Am primit cu mulțumită abonamentul pe anul curent de la parohiile Boian, Blagea, Cehalul român, Hotoan, Pățalușa, Pir, Sărăuad, Săuca, Silvaș, Sudurău, Tășnad și Zalnoc.

C. Prislop. După ce pe anul curent abonamentul a fost achitat, suma trimisă am contat-o în abonamentul anului viitor.

T. Monoșpetreu. Am primit abonamentul pe anul curent și vă mulțumim pentru »suprasolvire«.

G. Hărnicșii. Am primit 160 Lei. Pe anul 1927 mai aveți de plătit încă suma de 40 Lei.

S. Jibou. Am primit 63.50 Lei, din care sumă 15 Lei am transpus librăriei seminariale.

Oficiul parohial. Lacu. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

S. Viile Satu-mare. Am primit abonamentul pe jumătatea a doua a anului curent.

Dr. M. Făgăraș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Deva. Am primit 200 Lei. Achitat până la 30 VI 1928.

Oficiul parohial. Dragu. Am primit abonamentul pe 1928.

Dr. M. Șimleul Silvaniei. Am primit suma de 200 Lei.

Concurs

Curatorul bisericii gr-catolice din *Sărmaș*, județul Mureș, dorind să-și inzestrezze biserica cu **iconostas, pictură murală și străni**, publică concurs, cu oferte închise motivate cu schiță și deviz, cari sunt a se înainta oficiului parohial din loc *până în ziua de 26 August 1928, orele 14.*

Curatorul își rezervă dreptul de a primi oferta, care i-se va părea mai avantajoasă și spese nu plătește reflectanților.

Sărmaș, din ședința curatoratului ținută la 29 Iulie 1928.

Virgiliu C. Codarcea Dumitru Suciu
paroh, președinte curator primar

Publicațiune

Doritorii de a executa lucrările împreunate cu **edificarea casei și superedificatelor economice** ale parohiei gr-catolice *Sărmaș*, județul Mureș, sunt invitați, ca *până la 26 August c. orele 14* ofertele închise, cu un vadiu de 10% din prețul, ce-l vor oferi să le înainteze oficiului parohial din loc, unde planul și preliminarul de spese aprobat de Preaveneratul Consistor le stă la dispoziție.

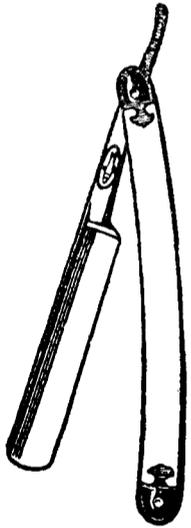
Curatorul își rezervă dreptul a hotărî liber asupra ofertelor fără considerare la suma oferită și nu rebonifică nici o cheltuială făcută de reflectanți.

Sărmaș, din ședința curatoratului ținută la 29 Iulie 1928.

Virgiliu C. Cordacea Dumitru Suciu
paroh, președinte curator primar

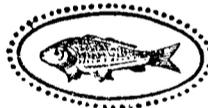
Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu 18-? prețurile originale ale fabricei.

M. MEIXNER,
CLUJ, Str. Samuil Micu 4.

Cataloge se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

- 1 briciu de ras Solingen, ascutit cel mai fin Lei 160
- 1 briceag elegant pentru dni, cu 2 cuțite, cu toc de sidex Lei 110
- 1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 95

Toată garnitura se trimite franco

In ABRUD se află de vânzare o

Librărie și Tipografie

asortate după cerințele cele mai bune. Prețul convenabil. Doritorii să se adreseze Dlui IOAN MICU, directorul școlii normale din Abrud de unde se pot lua toate informațiunile necesare.

(564) 1-1

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Administrația Centrală Capifulară, Blaj.

Nr. 509—1928.

Concurs

La economia fundațiunii Metrop. Ioan Vancea din Sânmiclăuș, jud. Târnava-mică, este vacant **postul de logofăt**. Pentru ocuparea acestuia se publică concurs cu termenul de 15 August 1928.

Doritorii de a-l ocupa au să-și înainteze: 1. Cererea scrisă cu mâna proprie. 2. Extras de botez. 3. Certificatul de pricepere în ale economiei. 4. Certificat de moralitate dela preotul propriu.

Retribuție: Salar, bucate, locuință în natură, încălzit, luminat, și drept de a ținea vite etc., toate pe cum le au logofeții altor economii fundamentale.

Blaj, la 16 Iulie 1928.

Dr. Ambrosiu Cheșianu

(537) 2—2

administrator capifular

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericești. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc, Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potre câdelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr 6

(97) 45—7

MOTTO:

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. — Reprezentanta generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

PIANE

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

22—7 (95)

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon 9. 5—1: